

Vladimir VORONIN: “RENOVAREA MOLDOVEI ESTE UN PROIECT PENTRU CARE NOI NE-AM PREGĂTIT FOARTE SERIOS”

Interviu acordat AIS „MOLDPRES”

de către dl Vladimir VORONIN, Președintele Republicii Moldova

MOLDPRES: Data alegerilor va fi on curond anunțată. Conform tuturor sondajelor, oncrederea față de PCRM rămone a fi cea mai onaltă. Dar, fiți de acord, Partidului Comuniștilor, care se află la putere iată deja de opt ani, care răspunde on Moldova literalmente de toate, nu-i va fi deloc ușor. Se vor găsi persoane care vor opta, pur și simplu, pentru schimbare. Și această lozincă simplă, fie și abstractă, cu siguranță poate ontruni un număr apreciazabil de adepți. Partidul Comuniștilor este un partid al stabilității sau totuși un partid al renovării, un partid al schimbărilor?

Vladimir VORONIN: Sont schimbări și schimbări... Amintiți-vă de onceptul anilor 90. Cotă euforie a fost. Cot entuziasm... Cotă credință on propriile forțe și on posibilitatea de a orienta societatea pe o cale de dezvoltare mai umană!.. Dar on luni numărate am ajuns la un rezultat diametral opus. On prezent anii 90 constituie un simbol al nenorocirii, distrugerii generale, al șanselor neinspirat ratate și al posibilităților irosite on zadar. Fără a mai vorbi deja de acele numeroase conflicte songeroase, care ponă astăzi sfoșie unele zone ale Europei de Est și ale spațiului postso-

vietic. Țara noastră este cea mai vie ilustrare on acest sens.

O schimbare este, on primul rond, o sarcină făuritoare și nu distructivă. Pentru adevărate schimbări sistemice este necesară o pregătire minuțioasă. Trebuie să dispui de resurse, posibilități, scenarii, idei, oameni pregătiți, la urma urmelor. Onsă, principalul, e necesar să ai stabilitate - economică, politică, socială, și on nici un caz să nu o sacrifici on numele unor planuri de moment. Anume acest lucru a fost onsușit de către partidul nostru din experiența anilor 90.

Voi da un exemplu. On anul 2001, ondată după alegeri, un grup de analiști de ai noștri, care pe atunci erau oncă foarte tineri, au onaintat un proiect de program guvernamental “Cotitura radicală on economia moldovenească”. Era un program bun. Noi onsă l-am respins. De ce? De aceea că nu se pot face reparații on timpul incendiului. A realiza un asemenea program on anul 2001 echivala cu a obliga un bolnav, aflat

la reanimare, să facă cros. Societatea și economia noastră se aflau atunci ontr-o situație deplorabilă, fără ieșire. Mai ontoi, trebuia să dovedim oamenilor că putem gestiona cele mai elementare lucruri. Să demonstrăm, de exemplu, că on țară on genere există autorități, că deputații, miniștrii, președintele nu luptă de dimineață ponă seara unul contra altuia, ci se gondesc la problemele oamenilor simpli, le soluționează. Era necesar să te ocupi de probleme foarte prozaice - să le explici oamenilor de afaceri că impozitele trebuie achitate, să-i onveți pe funcționarii de stat disciplina organizațională și responsabilitatea. On lucrările de secretariat de stat on

(Continuare on pag. 3)

PREȘEDINȚIE

On cursul ontrevederii a fost discutat stadiul actual al relațiilor de colaborare dintre Republica Moldova și Rombnia și perspectivele de dezvoltare a dialogului moldo-rombn pe diverse dimensiuni. A fost exprimat interesul reciproc pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale moldo-rombne on spirit pragmatic.

Ministrul rombn de externe a remarcat realizarea cu succes de către Republica Moldova a reformelor on vederea alinierii la standardele europene, exprimond interesul țării sale pentru semnarea ontre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

PARLAMENT

Biroul permanent al Parlamentului, convocat la 27 ianuarie, on prima sa ședință din acest an, a decis deschiderea sesiunii de primăvară a organului legislativ suprem al țării on ziua de luni, 2 februarie.

Membrii Biroului permanent au pro-

GUVERN

On ședința sa din 28 ianuarie curent, Guvernul Republicii Moldova a aprobat avizul la proiectul de hotărare a Parlamentului privind stabilirea datei pentru alegerile Parlamentului. Astfel, on legătură cu expirarea, la 7 martie 2009, a mandatului Parlamentului de legislatura a XVI-a, un grup de deputați a propus ca alegerile Parlamentului să se desfășoare pe 5 aprilie 2009. Constituția Republicii Moldova prevede că alegerile deputaților on Parlament se desfășoară on cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului precedent. Totodată, Codul electoral prevede organizarea alegerilor Parlamentului cu cel puțin

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA, VLADIMIR VORONIN, L-A PRIMIT PE CRISTIAN DIACONESCU, MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE AL ROMBNIIEI

ontr-o perspectivă apropiată, a unui acord de asociere ce ar prevedea un stadiu mai avansat al relațiilor moldo-comunitare.

On contextul relațiilor comercial-economice dintre cele două țări, Cristian Diaconescu a remarcat cu satisfacție faptul că volumul schimburilor comerciale ontre Moldova și Rombnia a depășit 1 mlrd. de dolari și se află on continuă creștere. On această ordine de idei, s-a accentuat că apropiata vizită la Chișinău a lui Constantin Niță, ministrului ontreprinderilor mici și mijlocii, comerțului și mediului de afaceri din Rombnia, precum și participarea delegației rombne la Expoziția "Fabricat on Moldova" va contribui la extinderea on continuare a raporturilor comercial-economice ontre țările vecine.

Șeful statului, Vladimir Voronin, a menționat că partea moldovenească apreciază faptul că prima sa vizită peste hotare Cristian Diaconescu, on calitate

de ministru de externe al Rombniei, a efectuat-o on Republica Moldova.

Vladimir Voronin a exprimat disponibilitatea Republicii Moldova de a continua consolidarea relațiilor de colaborare cu Rombnia pe diferite planuri, inclusiv dialogul politic bilateral. On acest sens, Președintele a subliniat necesitatea semnării ontre statele noastre a Tratatelor de Frontieră și de Bază, fapt care va contribui la extinderea și consolidarea cadrului juridic bilateral.

On cursul ontrevederii a fost, de asemenea, efectuat un schimb de opinii pe marginea situației de criză cu care s-au confruntat țările noastre on urma sistării provizorii a livrărilor de gaze naturale, fiind evidențiată importanța identificării unor metode de alternativă de aprovizionare cu resurse energetice.

MEMBRII BIROULUI PERMANENT AU PROPOS DESFĂȘURAREA ALEGERILOR PARLAMENTARE PE 5 APRILIE 2009

pus, on conformitate cu articolul 73 din Constituție, stabilirea datei desfășurării alegerilor noii componente a Parlamentului pe 5 aprilie 2009. Hotărârea respectivă urmează a fi adoptată on cadrul primei ședințe plenare.

Potrivit spicherului Marian Lupu, primele două ședințe din cadrul sesiunii vor avea loc la 2 și 3 februarie. Deputații urmează să adopte mai multe proiecte prioritare de ordin economic și social. Printre acestea - proiectele de legi privind măsurile de redresare a situației economico-financiare a unor ontreprinderi

din sectorul agroalimentar, privind suptavegherea de stat a sănătății publice, proiectul Codului subzolului, hotărârea privind aprobarea Strategiei naționale de tineret pe anii 2009-2013, Acordul-cadru de omprumut ontre Guvernul Republicii Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei.

On conformitate cu prevederile articolului 61 din Constituție și articolului 76 din Codul electoral, mandatul Parlamentului de legislatura a XVI-a, ales la 6 martie 2005, va expira la 7 martie 2009.

GUVERNUL A APROBAT AVIZUL LA PROIECTUL DE HOTĂRORE

A PARLAMENTULUI PRIVIND STABILIREA DATEI PENTRU ALEGERILE PARLAMENTULUI

60 de zile onainte de ziua alegerilor.

On aceeași ședință Cabinetul de Miniștri a aprobat lista laureatilor concursului „Cel mai bun contribuabil al anului” și al Premiului de Stat pentru realizări on domeniul calității.

Cabinetul de Miniștri a mai aprobat proiectul de lege cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor ce exercită funcții de demnitate publică. Potrivit proiectului de lege, vor avea dreptul să fie asistați de un cabinet propriu Președintele și vicepreședinții Parlamentului, președinții fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova, Prim-ministrul, prim-viceprim-ministrul, viceprim-miniștrii, miniștrii și directorii generali ai autorităților administrative centrale. Proiectul de lege mai prevede că persoanele din cabinetul persoanelor ce

exercită funcții de demnitate publică nu vor fi funcționari publici și vor fi angajați on baza oncrederii personale a persoanei ce exercită funcții de demnitate publică.

Guvernul a aprobat, de asemenea, proiectul de lege privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, care presupune simplificarea procedurii de eliberare de către instanțe a autorizațiilor de construcție și reducerea timpului de eliberare a acestui document.

On aceeași ședință membrii Guvernului au aprobat crearea Comisiei guvernamentale pentru comemorarea poetului Grigore Vieru și Planul de măsuri privind organizarea Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor”.

SURSA: Serviciile de presă ale Președinției, Parlamentului, Guvernu-

Vladimir VORONIN: "RENOVAREA MOLDOVEI ESTE UN PROIECT PENTRU CARE NOI NE-AM PREGĂTIT FOARTE SERIOS"

(Continuare din pag. 1)

genere lipsea rubrica "control asupra realizării". Vă puteți omagina?

Trebuia, simplu vorbind, să facem tot de ce eram on stare pentru ca oamenii să simtă că viața devine previzibilă, că ea poate fi planificată măcar pentru un an onainte. Previzibilitatea și dezvoltarea stabilă a fost principala noastră reformă, principala schimbare on Moldova. Am considerat atunci că această categorie economică are o importanță mai mare decot orice idee ingenioasă privind căile de depășire a crizei. Și noi am realizat această schimbare. Oamenii s-au obișnuit cu faptul că pensiile sunt asigurate cu regularitate, iar salariul crește, că bandiții nu se plimbă nestingherit pe străzi, ci se află acolo unde li se cuvine să fie. Energia electrică nu este deconectată, iar agentul termic este livrat on case, gazele sosesc la sate, iar suprafețele livezilor și viilor cresc. Ba mai mult, oamenii s-au obișnuit cu faptul că puterea oși ondeplinește toate angajamentele. Și, desigur, oamenii, societatea on ansamblu, au onceptut din acel moment să pună on fața noastră probleme mai serioase pe ordinea de zi, nu doar probleme de supraviețuire zilnică.

MOLDPRES: Și cum ați reacționat la aceste noi provocări ?

Vladimir VORONIN: Interesant e că, dacă am reciti acel proiect neanunțat "Cotitura radicală", ne-am convinge că l-am ondeplinit. La jumătate de an după venirea noastră la putere am onceptut debirocratizarea economiei. On noiembrie 2002 am proclamat strategia integrării europene. Au urmat reformele sănătății, a ontregii sfere sociale, reforma științei, iar apoi amnistia fiscală, anularea impozitului pe venit, comerțul asimetric cu UE, reforma onvățământului.

Iar ultimele reforme - modernizarea cadrului nostru legal conform tiparelor europene au, on general, un caracter sistemic. Ele au recroït imaginea Moldovei. Ne-am apropiat nemijlocit de un nou acord cu UE, de noi deschideri către libertățile paneuropene. Aceasta nu se putea ontompla ontr-un an-doi.

Vorbesc despre aceste lucruri, pentru că cei care vociferează despre schimbări on general, nu sont apți, de regulă, pentru schimbări. Aceștia sont mai curond cei mai adevărați conservatori, oameni ai trecutului, oameni fără viitor. Schimbările lor onseamnă mai on toate cazurile idei sustrase, fragmentare, străine. "Hai să facem cum a fost ponă on anul 40!", "Hai să facem așa cum a fost pe vremea lui Papură Vodă!", "Hai să facem ca la vecini!", "Dar și mai bine - haideți on genere să anulăm statalitatea moldovenească, că doar de pe urma ei avem problemele cele mari!" - anume așa gondeau și gondesc "promotorii schimbărilor" și nu-și ascund cotuși de puțin gondurile. Cine i-a ompiedicat, fie și on scopuri populiste, să reducă impozitele? Cine i-a ompiedicat să urmeze calea integrării europene? Cine i-a ompiedicat să majoreze salariile? Nimeni! Despre care schimbări vorbesc ei? Iese că au on vedere asemenea schimbări care ne vor arunca on trecut, on anii 90.

Așa s-a ontomplat că on Moldova există un singur partid al schimbărilor - PCRM. Și vă asigur că renovarea Moldovei este un proiect pe care noi ol abordăm foarte serios și-l vom realiza cu toată responsabilitatea.

MOLDPRES: Ce aveți on vedere, cond spuneți să ne pregătim pentru renovare? Pentru care anume renovare? Poate că on condițiile crizei economice globale ar fi mai bine să

uităm de această noțiune? Poate că, dimpotrivă, e mai bine să ne situăm pe o poziție cot se poate de conservativă? Să le spunem oamenilor: nici un fel de schimbări!

Vladimir VORONIN: Eu le-aș spune: nici un fel de schimbări on rău! Onsă schimbări de asemenea natură se obțin numai printr-o avansare economică consecventă, activă.

On fața noastră se află sarcini extrem de importante. Cum să procedăm, de exemplu, cu faptul că sontem on continuare o țară cu precădere agrară on plin centrul Europei?! Cum să procedăm cu faptul că centrele noastre raionale sont, deocamdată, să recunoaștem, doar niște sate mari, cu locuitori care-și pot realiza potențialul profesional și uman on cel mai bun caz on capitală? Cum să procedăm cu faptul că pensia, fie și achitată regulat, nu permite on continuare oamenilor on etate să se simtă demni și oncrezători? Nivelul și calitatea vieții necesită mari schimbări. Repet, schimbări on bine. Eu nu mai vorbesc despre lucruri mai prozaice, care onsă, evident, trebuie modernizate, cum ar fi magistralele de transport, infrastructura.

Cineva oncearcă să afirme că dacă on jurul Moldovei bontuie criza, trebuie să renunțăm la asemenea idei. Este o viziune foarte și foarte redusă asupra economiei! Nu trebuie să oncercăm să oprim crizele prin măsuri antisociale, conservative, pentru că vom declanșa confruntare, acte de violență și alte procese de felul celora pe care le observom on prezent ontr-un șir de țări europene. Dimpotrivă, experiența mondială de rezistență on fața problemelor financiar-economice sistemice tocmai demonstrează că numai investițiile sociale active, re-

(Continuare on pag. 4)

(Sforșit. Onceput on pag.

formele hotărâte ale infrastructurii permit depășirea crizelor. Experiența noastră - experiența PCRM, care a venit on anul 2001 la putere on condiții critice, de criză denotă la fel că noi somtem pe calea cea dreaptă. Acțiunile noastre de atunci au fost supuse unei critici dure, on schimb astăzi experiența noastră se studiază on mod scrupulos. Toți sont interesați să cunoască on ce mod această țară mică se opune unor prvocări economice serioase. Pot să vă răspund:

Vladimir VORONIN: "RENOVAREA MOLDOVEI ESTE UN PROIECT PENTRU CARE NOI NE-AM PREGĂTIT FOARTE SERIOS"

se opune pentru că nici o secundă nu ezită on realizarea sarcinilor de dezvoltare socială. On țările vecine domină inflația, au loc disponibilizări on masă, se onchid bănci, iar la noi crește salariul și se reduc prețurile la poine.

Astăzi somtem siguri de capacitățile și posibilitățile noastre de a deschide o nouă pagină on istoria Moldovei. Cu adevărat, ne-am pregătit la modul serios de acest pas. On prezent dispunem de capacități competitive cu adevărat unice. On anul 2001 nu aveam astfel de avantaje.

Primul lucru, pe care aş vrea să-l remarc este potențialul nostru de cad-

re, bine pregătite profesional. Nu ne-a fost teamă să atragem on activitatea de conducere un mare număr de oameni tineri, ambițioși, cu perspectivă. Ei nu sont, pur și simplu, niște tehnocrați fără neam și fără țară, ci oameni care după un an-doi de activitate s-au dovedit a fi uniți de valori comune, experiență de soluționare a celor mai grave probleme social-economice. Să recapitulăm: anul 2001 - anul cu cele mai grele datorii externe, 2002 - criza politică sistemică, 2006 - embargou, 2007 - secetă totală, 2008 - inundații, onceputul anului curent - probleme on

nici un fel de contradicții. Nu există contradicții ontre programele, strategiile, concepțiile noastre generale de stat și programul nostru de partid, ontre ideologia noastră, edificată on baza respectării principiilor echității sociale și acele reforme de tip nou pe care noi le promovăm.

Trei. Una dintre resursele noastre cele mai importante este oncrederea societății. Două mandate la putere și păstrarea autorității noastre politice constituie o mare cucerire pentru parti-dul nostru. Anume pe această

asigurarea cu gaze. On fiecare an nou ni se promitea o nouă prăbușire. Nu s-a omplinit onșă nici o previziune rea. De aceea că și-au asumat responsabilitatea și au acționat nu doi-trei oameni, ci un ontreg colectiv bine organizat, tovarăși de idei. Și dacă on prezent există undeva o echipă eficientă anticriză, care activează concomitent pe plan economic, social, politic, ea există anume la noi, on Moldova.

Doi. Știm foarte bine ce avem de făcut. Totodată, astăzi această cunoaștere corespunde pe deplin cu ideologia noastră de partid. Dacă doriți, ea reiese din aceasta. Nu există

bază pot fi realizate sarcinile de renovare a țării chiar și on cele mai dificile condiții. Pentru mine este important că această oncredere este ompărtășită astăzi ontr-o măsură foarte mare de către tonăra generație a țării. A cuceri respectul tineretului nu e un lucru simplu, dar cond beneficiazi de un asemenea respect, poți privi cu oncredere on viitor. **MOLDPRES: Domnule Președinte, Vă mulțumim pentru interviu.**

..... **Satele Moldovei mele**

SUCCESELE SE OBȚIN DACĂ AI MARE

Satul Elizaveta (ontemeiat on anul 1846) este situat la 12 km Nord-Vest de municipiul Bălți și intră on componența lui. Cu o populație de 3600 de locuitori, satul este administrat on conformitate cu legile privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și administrația publică locală, statutul satului și regulamentul de funcționare a Consiliului sătesc Elizaveta.

On anul 2003, am hotărât și eu să-mi aduc contribuția la prosperarea co-munității. Viitorul și o carieră se cons-truiesc de către oamenii care lucrează, rezolvă problemele apărute,

se confruntă cu greutăți și le depășesc, de persoanele active. Am onceput cu organizarea activităților ce țin de starea ecologică a satului. Lucrez mult cu populația din teritoriu. On sat avem 1300 de gospodării. Deșeurile care urmează a fi depozitate la gunoiște se formează de la gospodăriile auxiliare - unde se cresc animale, păsări. Fiecare gospodar transporta cu forțele proprii deșeurile la gunoiștea din sat.

Mai onainte satul era onconjurat de gunoiști neautorizate. On anul 2004, am

participat la un proiect, coștigond 15 mii de lei pentru onverzirea și curățarea unui canal cu o lungime de 1 km, care era mereu molit și ompiedica scurgerile de apă din sat. Dar acest lucru era

doar un onceput. Am mai participat la un proiect ce ținea de amenajarea gunoiștii autorizate din s. Elizaveta

(Continuare on pag. 11)

Geneza formelor de administrare locală

(Onceput on nr. 20-23, 2008,
1, 2009)

Atribuțiile de bază ale consiliului orășenesc, adică nemijlocit ale șoltuzilor și porgarilor, erau următoarele:

- ajutau la strongerea dărilor pentru instituția domniei;
- participau la delimitarea moșiei, a vetrei și hotarului torgului;
- fixau tranzacțiile privind imobilele din oraș semnând actele respective;
- adresau on numele locuitorilor torgului plongerii către domnie, diverse contestări.

Documentele istorice atestă dife-rite cazuri de manifestare a atribuțiilor dregătorilor locali. De exemplu, șoltuzii soluționau, împreună cu porgarii, probleme de rang divers. Onsă unele litigii extraordinare se soluționau, de obicei, de aceștia cu participarea reprezentanților orășenilor. Prin urmare, la 30 august 1679, la legiferarea unei tranzacții din zona torgului Orheiului, se menționa on document, „... ontr-această tocmală s-au toplat mulți oameni, anumi Tănase șoltuzul cu doisprezăci porgari și Nichifor ot torgu...”

On cazul on care era necesară și intervenția domniei la soluționarea unor litigii referitoare la hotarul torgului, pentru a imprima actului semnat o importanță mai mare, se apela

EVOLUȚIA SISTEMULUI ADMINISTRAȚIEI LOCALE ÎN MOLDOVĂ ISTORICĂ

Alexandru ROMAN,
doctor habilitat on științe istorice, profesor universitar,
rector al Academiei

și la ontreaga populație a torgului. Bunăoară, on cartea domnească de ontăritură de la Vasile Lupu, datată cu ziua de 14 mai 1645, fostului paharnic Gheorghe Catargiu pentru Seliștea Piatra din ținutul Orheiului, la care pretindeau, de asemenea, șoltuzul și locuitorii torgului, se menționa că “ne-au adus o plongere șoltuzul și toți locuitorii orașului Orhei”.

Altă atribuție importantă a șoltuzilor și porgarilor consta on soluționarea unor probleme judiciare. De obicei, ei examinau dosarele cu pricini mărunte și de gravitate medie. O atribuție de bază a șoltuzilor și porgarilor era, de asemenea, *aducerea la cunoștința orășenilor a zilelor de iarmaroc* și a permutărilor lor ce se produceau uneori. De fapt, aceste atribuții erau din categoria celor cotidiene. Exista un sistem bine stabilit privind organizarea zilelor de iarmaroc, informarea tuturor locuitorilor orașului (torgului) despre acele zile. Altă activitate permanentă a șoltuzilor și porgarilor fiecărui oraș era *grija de catastiful torgului*. Acesta era un fel de oglindă a vieții interne a fiecărei localități urbane, on care se onregistrau activitățile, documentele tuturor proceselor de vonzare-cumpărare, aprobate de către șoltuz și confirmate cu pecetea torgului care se păstra la acest dregător. De exemplu, șoltuzul de Soroca Ursache Vorlan, a ontărit, la 9 iulie 1753, zapisul de vonzare al lui “Pavăl son Chiriac, Ciuruș ot Soroca”, episcopiei din Huși a unei “pivnițe de chiatră”.

Șoltuzul și porgarii mai aveau on grija lor *igiena publică*, on special, *alimentarea orașului cu apă* etc. On caz de necesitate, ei urmau să pună la comanda domnitorului un anumit

contingent de armată, un număr concret de oșteni.

Astfel, *șoltuzii și porgarii erau reprezentanții principali ai auto-administrației orășenești*. On pofida multiplelor atribuții ce le aveau, acești dregători nu puteau onsă schimba mărimea impozitelor sau a prestațiilor, nu stabileau prețurile on piețele orășenești, ei nu determinau mărimea vămii etc. On fond, *administrațiile orașelor medievale din Moldova nu dispuneau de finanțe proprii. De aceea, ele depindeau de instituția domniei*, fapt confirmat și de documentele de mai jos.

Atribuțiile șoltuzilor și porgarilor, ale consiliilor orășenești (mari și mici), precum și toate activitățile cotidiene ale acestor organe administrative locale erau determinate, on fond, de *statutul politic și juridic al torgurilor (orașelor)*. Acest statut al așezărilor urbane din Moldova medievală prevedea că proprietarul suprem al lor rămânea domnitorul. Prin urmare, șoltuzii și porgarii, on calitate de reprezentanți ai autoadministrației orășenești, aveau niște drepturi limitate. O astfel de situație nu oferea posibilitatea unei autonomii administrative depline a localităților urbane.

Investigațiile ontreprinse demonstrează că evoluția rolului șoltuzilor și porgarilor a fost influențată direct de creșterea presiunii otomane asupra Moldovei, intensificată, on special, către sforșitul sec. XVII. Direct proporțional cu acest factor negativ era scăderea treptată a rolului și limitarea atribuțiilor publice ale acestor dregători locali. Această decădere administrativă și-a găsit o expresie vădită on limitarea treptată a atribuțiilor funcționarilor electivi (Sforșit on pag. 6)

EVOLUȚIA SISTEMULUI ADMINISTRAȚIEI LOCALE ÎN MOLDOVĂ ISTORICĂ

(Sfârșit. Onceput on pag. 5)

(șoltuzi, porgari) de către vornici, starosti, ispravnici și alte persoane numite de domnie.

Analiza documentelor istorice confirmă că atribuțiile șoltuzilor și ale porgarilor au fost limitate treptat on mod considerabil on legătură cu următoarele evenimente, care s-au produs ulterior:

a) după onființarea *la Iași a unei dregătorii speciale pentru capitală* numită *agie* (on frunte cu un *agă*);

b) *șoltuzul din Soroca semna la 28 ianuarie 1743 un zapis de vonzare* numai on calitate de martor;

c) la mijlocul sec. XVIII *șoltuzul și porgarii din Orhei* nu-și mai exercitau funcțiile anterioare, ontrucot la alegerea pământului din hotarul torgului respectiv, dat de domnitorul Scarlat Ghica prin hrisovul său de la 1 august 1758 lui *Constantin Roșcanul, vel stolnic*, nu mai participa nici șoltuzul, și nici un porgar;

d) on mărturia hotarnică a aceluiși torg din 21 mai 1761 on general sont amintiți doar *“preuți și torgoveți ot torgul Orhei”*.

Totodată, investigațiile realizate on problematica sistemului de administrare locală permit să conchidem, că pe parcursul sec. XV-XVIII, cond torgurile (orașele) aparțineau domniei, așezările urbane aveau ***o administrație dublă:***

- pe de o parte, fiind reprezentată ***de consiliul mic*** on componența unui *șoltuz și a 12 porgari, toți fiind aleși de torgoveți*;

- pe de altă parte, *administrația era reprezentată de persoanele numite de instituția domniei* ce purta numele de ***vornicul de torg***.

Astfel, pe longă organele proprii de administrare (șoltuzul și porgarii), alese de obștea orășenilor, on torgurile Moldovei mai existau și ***dregătorii***

domnești, numiți direct de domnitor. Acești funcționari locali purtau numele de ***vornic și posadnic***, iar mai torziu, on sec. XVI, a fost atestat dregătorul numit ***ureadnic***.

Vornicii de torg sau *vornicii la general, erau la onceput responsabili ai curții domnești* și, inițial, activau on cadrul reședințelor permanente ale domnitorului (on succesiunea următoare: Baia - Siret - Rădăuți - Suceava). Onsă, treptat, ei apar la toate curțile domnești de pe ontinsul Țării, unde se opreau domnitorii on timpul călătoriilor, inspecțiilor pe teren, plecării la război etc. Pe parcursul sec. XIV-XV, au fost atestate, de asemenea, curți domnești la Suceava, Horlău, Iași, Vaslui, Piatra Neamț, Bacău, Huși, Botoșani ș.a.

Instituția ***vornicului de torg*** on localitățile urbane *reprezenta puterea domnească pe teren*. Dregătoria propriu-zisă de vornic a fost permanent una dintre marile dregătorii ale Moldovei istorice. *Conform divizării administrative a țării on sec. XV-XVIII on două părți, inclusiv on:*

- *Țara de Sus*, on frunte cu un mare vornic cu reședința la Dorohoi;

- *Țara de Jos*, on frunte cu un mare vornic, ce-și avea reședința la Borlad.

Acești mari dregători numeau periodic cote un vornic on fiecare torg. Este atestată documentar practica administrativă, conform căreia *marele vornic al Țării de Sus numea on calitate de reprezentant al domnitorului cote un vornic on următoarele torguri (orașe):*

- *Cernăuți, Hotin, Soroca, Dorohoi, Ștefănești, Botoșani, Siret, Compulung, Baia, Suceava, Neamț, Piatra, Roman ș.a.*

Marele vornic al Țării de Jos, conform prerogativelor sale, numea și supraveghea, de asemenea, activitatea vornicilor de torg on următoarele

orașe:

- *Orhei, Chișinău, Lăpușna, Huși, Vaslui, Adjud, Focșani ș.a.*

Pe parcursul perioadei de ponă la ocupația turcească erau numiți vornici de torg și on orașele Țării de Jos. Vornicii de torg se numeau ponă on anul 1484 (și, respectiv, on continuare pentru celelalte localități ocupate) on următoarele torguri:

- *Cetatea Albă, Chilia, Tighina, Smil (Ismail), Reni, Galați ș.a.*

On calitate de reprezentanți ai instituției domniei on torg (sau oraș), ***vornicii de torg erau prezenți on așezările urbane ale Moldovei istorice on cadrul sistemului administrației locale din cele mai vechi timpuri***. *Primii vornici de torg* sont atestați documentar oncă de la *onceputul sec. XV*. Astfel, primul vornic atestat la 1403 de la onceputul reformelor administrative, inițiate și efectuate de domnitorul Alexandru cel Bun, a fost Vlad Tuceațchi din torgul Roman.

Vornicii torgurilor din Moldova sont menționați on hrisovul lui Ștefan cel Mare din 13 martie 1458, prin care a reonnoit brașovenilor privilegiul lor de comerț. Domnitorul stabilea că negustorii din Brașov nu puteau fi judecați de nimeni on procesele ce puteau să le aibă eventual cu locuitorii Moldovei, decot de onsuși voievodul: ***“Nimeni altcineva on țara noastră - nici boier, nici vornic (n.a. - A.R.), nici șoltuz, să nu ondrăznească a-i judeca”***.

Una ***dintre funcțiile principale ale vornicilor din torguri era grija de ontreținerea curților domnești***. Onsăși denumirea acestei dregătorii provine de la slavonismul *“dvor”*, ceea ce onsemna curtean, slujitor al curții. *Dimitrie Cantemir a descris*

(Din volumul ***“Formarea Statului Moldovenesc și constituirea sistemului tradițional de administrare”***, Chișinău, 2008)

(Va urma)

EXPOZIȚIA „FABRICAT ÎN MOLDOVA-2009”

Cea de-a VIII-a ediție a Expoziției Naționale Universale „Fabricat on Moldova”, desfășurată on perioada

că Expoziția „Fabricat on Moldova” din 2009 este o totalizare a activității businessului autohton și a ondemnat

de către cei mai abili prestatori de servicii din Moldova, denotă faptul că prin munca asiduă a oamenilor de afaceri, prin cooperarea acestora cu

27-31 ianuarie 2009, a ontrunit cca 400 de agenți economici din toate ramurile economiei naționale, precum și oaspeți speciali ai „Moldexpo” din Germania, Turcia, Lituania, Ucraina, România și Federația Rusă. Această Expoziție, patronată de către Guvernul Republicii Moldova, este organizată de Camera de Comerț și Industrie a Moldovei (CCI) on stronsă colaborare cu multe alte instituții și organizații de profil din țară.

27 ianuarie 2009, ora 11.00. Platoul din fața Pavilionului principal al „Moldexpo”. Președintele Camerei de Comerț și Industrie a Moldovei dl Gheorghe Cucu a deschis printr-un cuvont de salut ceremonia festivă de inaugurare a Expoziției „Fabricat on Moldova”, ediția a VIII-a, cu participarea dnei Zinaida Greceanoi, Prim-ministru al Republicii Moldova. La festivitate au participat membrii Guvernului, reprezentanții organizațiilor oamenilor de afaceri, ai corpului diplomatic acreditat on țara noastră, patroni și colaboratori ai firmelor, instituțiilor, organizațiilor, oaspeți și vizitatori. Președintele CCI a reiterat

toți participanții și vizitatorii să ia parte la programul de afaceri al manifestării, care include ceremonia oficială de decernare a Premiului de Stat on dome-niul calității, desemnarea laureaților concursului „Marca comercială a anului 2008”, Forumul internațional cu genericul „Investiții. Parteneriat. Dezvoltare”, mese rotunde și degustări ale producției expuse.

Premierul țării, dna Zinaida Greceanoi, a subliniat on mesajul său adresat participanților la eveniment și oaspeților, importanța lui, afirmond că este deja o tradiție frumoasă de a oncepe anul expozițional din țara noastră cu „Fabricat on Moldova”.

Este ombucurător faptul că, pe an ce trece, această expoziție universală ontrunește tot mai mulți participanți, dar și vizitatori. Este o dovadă clară a faptului că economia noastră se dezvoltă, se oncadrează tot mai mult on circuitul economic mondial.

Expoziția dată este și punctul de lansare a realizărilor economice ale businessului autohton. a menționat Prim-ministrul Republicii Moldova. Rezultatele atinse astăzi de către cei mai competenți producători autohtoni,

autoritățile publice locale și centrale, promovarea unor politici adecvate on domeniul reglementării de stat a activității de antreprenoriat, se poate de obținut succese remarcabile.

Politicile de oncurajare a investițiilor și de diminuire a presiunii administrativ-fiscale și-au adeverit relevanța, iar indicatorii economici atinși de economia moldavă on anul 2008 denotă coerența acestor politici. Trebuie on să cu mondrie și recunoștință să menționez faptul că o bună parte din inițiativele care au asigurat aceste realizări au fost generate de onșiși oamenii de afaceri, iar dialogul constructiv dintre business și putere este cheazășia prosperării social-economice a țării, a subliniat dna Zinaida Greceanoi. A urmat inaugurarea oficială a Expoziției „Fabricat on Moldova-2009” de către Prim-ministrul Republicii Moldova, dna Zinaida Greceanoi, prin tăierea simbolică a panglicii.

(Continuare on pag. 8)

EXPOZIȚIA „FABRICAT ÎN MOLDOVA-2009”

(Sforșit. Onceput on pag.

Academia de Administrare Publică de pe longă Președintele Republicii Moldova a participat și on anul acesta la Expoziția „Fabricat on Moldova” cu noi ediții de carte științifică, culegeri și reviste, materiale didactico-metodice și promoționale, standuri care demons-trează și argumentează activitatea instituției timp de 15 ani, precum și strategia de prestare a serviciilor on pregătirea și perfecționarea specia-liștilor de onaltă calificare pentru administrația publică pentru anii viitori (vezi imaginile alăturate).

Vizitatorii și oaspeții expoziției „Fabricat on Moldova-2009” au avut ocazia să ia cunoștință de noile oferte ale unor astfel de instituții de onvățământ superior precum Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Transporturi din Chișinău, Universitatea de Stat din Tiraspol, ale diverselor instituții de cercetări științifice, precum

Ins-titutul de Pedologie „Nicolae Dîmo”, Institutul de Fizică Aplicată și Institutul de Energetică ale Academiei de Științe a Moldovei etc., a firmelor „Artmet” S.A., „Carmez” S.A., „Cricova” S.A., „Enteh” S.A., „Floarecarpet” S.A., „Floarea-soarelui” S.A., „Fran-zeluța” S.A., „Intro-scop” S.A., „Ionel” S.A., „Lapmol” S.A., „Mezon” S.A., „Natur-bravo” S.A., „Orlact” S.A., „Răut” S.A., „Sigma” S.A., „Steaua-Reds” S.A., „Tricon” S.A., „Viorica-cosmetic” S.A și multe alte ontreprinderi.

Complexul agroindustrial, și la expoziția actuală, a avut cea mai mare prezență, fiind reprezentat de peste 180 de companii naționale. La

„Fabricat on Moldova-2009” au fost expuse colecții unicate de produse vinicole, bere, mezeluri, miere, produse de panificație, lactate, conserve etc., care provin din toate regiunile Moldovei. Printre aceste ontreprinderi și organizații renumite din do-

meniu sont „Agrosmix-grup” S.R.L., „Alfa-Nis-tru” S.A., „Barza albă” S.A., „Efes-Vitanta-Brevery” S.A., Federația națională a fermierilor din Moldova, Moldcoop, Ontreprinderea de Stat „Mileștii Mici”, „Moldsilva”, Minjir-Agro” S.R.L., „Vinuri Ialoveni” S.A., Colegiul național pentru Viticultură și Vinificație din Chișinău și multe alte companii, devenite deja

participanți permanenți ai Expoziției „Fabricat on Moldova”.

Spre deosebire de anii trecuți, la expoziția curentă vizitatorii au putut face cunoștință cu standuri interesante și utile ale consiliilor raionale Roșcani, Songerei, Ocnița, Rezina, Edineț, Ungheni, Ialoveni, avondu-i on calitate de ghizi pe actualii masteranzi sau absolvenți ai Academiei de Administrare Publică. Ei prezintă bussinesul mic și mijlociu din teritoriu, care, grație susținerii autorităților administrației publice locale, ia am-ploare pe an ce trece.

On opinia participanților, astfel de expoziții nu numai că totalizează acti-vitatea de un an, ci și soluționează problemele referitor la implementarea structurii de comercializare și promovare a produselor moldovenești, oferă cetățenilor republicii, dar și oaspeților din alte țări, posibilitatea să cumpere produse de calitate din Republica Mol-dova, orientond și sti-mulond bussinesul spre producerea mărfurilor competitive și de calitate.

Spectrul evenimentelor a inclus Torgul investițional “Honcești dă startul investițiilor”, organizat de Consiliul raional Honcești, on comun cu Proiectul TACIS CBC „Dezvoltarea capacităților investionale

on zona turistică Honcești-Leușeni”, tradiționalul „**Torg al locurilor de muncă**” organizat de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, diverse concerte prezentate de către renumitele colective artistice „Mugurel” și „Fluieraș”, mai multe ansambluri din raioanele Criuleni, Strășeni, Ungheni ș.a.

EFICIENȚĂ ȘI CALITATE

Colegiul Procuraturii Republicii Moldova, ontrunit ontr-o ședință lărgită, a făcut bilanțul activității desfășurate pe parcursul anului 2008. On cadrul ședinței, Procurorul General dl Valeriu Gurbulea a prezentat un raport privind starea de lucruri pe toate direcțiile de activitate ale Procuraturii și anume: perfecționarea organelor procuraturii; asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și diminuarea riscurilor de condamnare a statului la CEDO; apărarea ordinii de drept; combaterea corupției și criminalității organizate; implementarea și asigurarea unor politici penale eficiente; contracararea activității ilegale on gestionarea patrimoniului public și protejarea intereselor materiale și financiare ale statului.

S-a menționat că on urma eforturilor depuse s-a realizat una din sarcinile primordiale care s-au aflat on fața procuraturii – elaborarea și promovarea noii Legi cu privire la Procuratură, care modifică esențial organizarea Procuraturii și statutul procurorului, stabilește raporturi de activitate a instituției conform normelor internaționale și practicii recunoscute on țările cu o democrație avansată.

Ompreună cu alte autorități publice centrale, s-au ontreprins un șir de măsuri pentru umanizarea legii penale, implementarea dreptului discrețional al procurorului on procesul penal, perfecționarea bazei metodologice, sporirea calității activităților și prestației procurorilor, ridicarea rolului procurorilor-conducători, identificarea și eliminarea riscurilor de corupție on cadrul instituției.

On rezultatul eforturilor comune ale Procuraturii, organelor de urmărire penală și justiției pe parcursul perioadei de raport au fost obținute anumite rezultate on apărarea ordinii de drept.

On activitatea organelor au fost realizate măsuri care au sporit obiectivitatea și transparența. S-a acordat mai multă atenție sesizărilor și altor informații despre infracțiuni, exercitării și conducerii calitative a urmăririi penale prin aplicarea modificărilor la Codul penal, prin intermediul cărora au fost decriminalizate unele fapte penale, simplificat procesul prin instituirea dreptului discreționar al procurorului, a procedurilor speciale, precum și a pedepselor alternative onchisorii. La fel, on multe cazuri, s-a exclus tergiversarea anchetării și examinării judiciare a cauzelor penale, uniformizarea practicii de investigare și judecare a cauzelor penale on vede-rea excluderii cazurilor de oncălcare a drepturilor fundamentale ale persoanelor, precum și unele riscuri de condamnare a statului la CEDO etc.

On 2008, potrivit raportului, au fost onregistrate 24 mii 788 infracțiuni, ceea ce constituie - cu 1,7 % mai mult decot on perioada anului 2007. S-a constatat o creștere a numărului unor astfel de categorii de crime precum organizarea migrațiunii ilegale - cu 82,6 %, a omorurilor - cu 7,9 %, infracțiunilor economice - cu 5,3 %, infracțiunilor militare - cu 11,0 %. On același timp, sont on scădere infracțiunile deosebit de grave - cu 45,4%, cele comise de grupări criminale organizate - cu 43,2%, a cazurilor de trafic de ființe umane - cu 14,6 %, a vătămărilor intenționate grave - cu 5,6 %, a circulației ilegale de droguri - cu 2,6 %, a infracțiunilor comise de persoane cu funcții de răspundere - cu 5,5 la sută (inclusiv cele de corupție și conexe), a celor de contrabandă - cu 46 la sută.

Din an on an crește rolul organelor de drept on depistarea și investigarea fenomenelor infracționale. Astfel, pe parcursul anului 2008 organele de drept au onregistrat 3 mii 585 de

sesizări cu privire la infracțiuni de corupție și conexe acestora și dispusă onceperea urmăririi penale on 962 de cazuri. Procuratura anticorupție și CCCEC, organele specializate on combaterea fenomenului au examinat 1198 sesizări, pornind 316 cauze.

On instanțele de judecată au fost trimise pentru examinare 247 cauze penale, on rezultat fiind pronunțate sentințe de condamnare on privința a 69 colaboratori de poliție, 48 oficiali publici, 5 colaboratori ai serviciului vamal, 1 procuror și 174 persoane din alte categorii.

Exercitond atribuțiile de conducere a urmăririi penale, procurorii au dirijat activitățile de urmărire efectuate de organele teritoriale și specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciului Vamal on 48 mii 144 cauze penale, dintre care 25 mii 544 cauze pornite on anul 2008.

Procurorii au deferit justiției 8 360 cauze, on care au fost inculcate 9 416 persoane pentru comiterea a 10 127 infracțiuni, indice aflat on scădere față de 2007.

Pornind de la politica promovată privind decriminalizarea și simplificarea procesului penal, raționalizarea și umanizarea pedepselor penale, organele Procuraturii și-au reorientat activitatea on 2008 către noi instituții penale și procesual penale, care presu-pun beneficiu on timp și micșorarea cheltuielilor pe proces judiciar. Astfel, on anul 2008, on cadrul urmăririi penale, procurorii au aplicat destul de eficient prevederile dreptului discreționarale, legii privind amnistia.

Utilizarea prerogativelor legale acordate procurorului a permis instanțelor de judecată să nu recurgă la examinarea judiciară și să onceteze

(Continuare on pag. 10)

MULȚUMESC, ALMA MATER!

Mă mândresc că sunt unul dintre absolvenții Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Fiind specialist în limbi moderne, simțeam totuși necesitatea de a-mi continua studiile postuniversitare, de a-mi perfecționa și completa cunoștințele și abilitățile într-un astfel de domeniu ca relațiile internaționale. Acest deziderat al meu a fost realizat în 2007, an în care am absolvit Academia.

Păstrez în suflet respectul și adonca recunoștință pentru profesorii care mi-au predat materia, care m-au învățat să apreciez după conținut și valoare relațiile interstatale, dar și cele inter-

personale, etica deontologică, fiind un capitol de mare importanță pentru un funcționar public. De asemenea, am beneficiat de ocazia de a-mi dezvolta abilitățile de a analiza la rece evenimentele produse în țară și în lume, adică să separ goul de neghină, să văd cu alți ochi statul nostru și rolul lui în comunitatea internațională.

Fiind angajat în cadrul Serviciului Vamal, pot să afirm cu toată sinceritatea – cunoștințele acumulate la Academie mi sunt de mare folos și ajutor.

Secția analiză, planificare strategică și integrare europeană în care activez, este direct implicată în elaborarea și implementarea noilor strategii de dezvoltare a sistemului vamal. Astfel, împreună cu colegii, depunem eforturi pentru a asigura uniformitatea calității pozițiilor tuturor subdiviziunilor, racordând planurile de activitate ale Serviciului Vamal la proiectele naționale și asigurând, conform competențelor, integrarea europeană a țării noastre prin managementul eficient al proiectelor de asistență, identificarea indicilor de performanță și implementa-

rea standardelor europene în activitatea vamală națională.

Menționez că, după absolvire, am participat și la unele cursuri de perfecționare profesională desfășurate la Academie, cursuri deosebit de utile oricărui funcționar public. Deși acestea sunt de scurtă durată, profesorii Academiei se străduiesc să ofere maximum posibil din materia prevăzută la subiectul studiat, să ne îndrume spre surse sigure de informație. Totodată, în cadrul cursurilor, am avut ocazia de a face schimb de experiență cu colegii din alte autorități ale administrației publice, de a analiza, în timpul meselor rotunde, eficiența muncii noastre și eficacitatea reformei administrației publice centrale etc.

Prin urmare, doresc să aduc sincere mulțumiri cadrelor didactice ale Academiei. Urez, în anul 2009, masteranzilor succese în acumularea cunoștințelor și perfecționarea abilităților, iar profesorilor – noi realizări în procesul de instruire.

Andrian ROȘA,
inspector superior,

Serviciul Vamal al Republicii Moldo-

..... 29 ianuarie - Ziua lucrătorului Procuraturii 29

EFICIENȚĂ ȘI CALITATE

(Sforșit. Onceput în pag.

urmărirea penală în peste 3 700 cauze penale. Astfel, au fost economisite resurse umane, materiale și logistice, iar în consecință - redus numărul sentințelor de oncetare a procesului penal pe acest motiv cu 50 la sută față de perioada anului 2007.

Deși implementarea și aplicarea de către procurori a prevederilor dreptului discreționar a dus la micșorarea esențială a volumului de lucru efectuat de instanțele judecătorești, calitatea actului de justiție lasă de dorit. Astfel, în anul 2008 procurorii au atacat cu apeluri sau recursuri 874 de hotărâri judecătorești ori 9,96 % din sentințele pronunțate. Instanțele de apel și recurs au examinat 1644 apeluri și recursuri declarate de către procurori, din care 763 (46,4%) au fost admise, iar 746 (45,4%) respinse.

Procurorii au onaintat 362 recursuri ordinare la Curtea Supremă de Justiție, dintre care 213 (58,8 %) au fost admise și 120 fiind respinse.

În anul 2008, Procuratura Generală a fost sesizată pe faptul neonorării codului deontologic de către unii judecători, precum și pronunțarea hotărârilor vădit ilegale.

Astfel, în cadrul controalelor, au fost depistate cazuri de pronunțare a unor sentințe vădit ilegale în cauzele penale despre traficul de ființe umane de către judecătorii V. Vulpe (Cahul) și V. Carapirea (Basarabeasca). Procurorii au ontocmit acte de autosevizare despre săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal. Cauza penală în privința judecătorului V. Vulpe este remisă instanței de judecată pentru examinare în fond.

Monitorizarea rezultatelor activității organelor Procuraturii în anul 2008 indică asupra faptului că în pofida lacunelor, neajunsurilor și problemelor cu care s-confruntat Procuratura, s-a reușit reformarea acesteia, consolidarea capacităților instituționale, cristalizarea practicilor și metodelor noi de activitate, fapt ce va asigura productivitatea activității instituției în anul 2009, garantând executarea funcțiilor și competențelor în conformitate cu prevederile Constituției și cerințele actuale ale societății.

Colegiul a stabilit măsuri concrete pentru sporirea nivelului calitativ al activității Procuraturii în vederea onde-plinirii atribuțiilor sale constituționale.

*Material elaborat în baza
informației Serviciului de presă*

SUCCESELE SE OBȚIN DACĂ AI MARE

(Sforșit. Onceput on pag.

și lichidarea gunoștilor spontane din zonele de protecție a bazinelor acvatice de pe teritoriul localității. Și am costat acest proiect o sumă de 50000 mii lei. On cadrul proiectului a fost amenajată o gunoistă la 1 km de sat. Am adunat toți proprietarii de căruțe și tractoare particulare, am stabilit să ducem anume on acest loc deșeurile. Din 26 de gunoști neutorizate, mai avem de lichidat încă 10 care se află la o distanță de 500 metri și 4 - la o distanță de 1000 metri de la bazinele acvatice. Am organizat satul on 5 sectoare și on fiecare lună (ultima sâmbătă) tractoarele circulă pentru a transporta deșeurile, fiecare gospodar trebuie să fie conștient și să plătească cote 10 lei pentru acest lucru. Dar, din păcate, se găsește cote un satean, care nu este de acord cu ceea ce se face și consideră că este cam mult de plătit.

Nu-i deloc ușor, dar mergem onainte.

Participond la un training din Polonia on luna decembrie anul 2007, am aflat multe lucruri interesante privind protecția mediului ambiant și chiar am văzut, cum se desfășoară activitatea ce ține de această chestiune. Și acolo sunt probleme ecologice, care și așteaptă soluționarea sa. Dar se lucrează foarte mult on această direcție.

On anul 2008, on cadrul Acțiunii naționale „Rou curat de la sat la sat”, ne-am depus toată stăruința pentru a aduce la condiții normale roul nostru. Sontem bucuroși de ajutorul consătenilor, elevilor din școala noastră care on lunile aprilie și noiembrie curent au ieșit la curățarea roulețelor care trec prin sat. Avem gospodării țărănești care ne ajută („Viața Nouă”, „Agro-Bursuc”), precum și mecanizotri, printre care Dumitru Raba, Anatol Nedelea, Pavel Nedelea,

Tudor Botnaru, Mihail Botnaru, Mihail Burlacu, Gheorghe Golovca.

Pentru munca depusă, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale al Republicii Moldova ne-a menționat cu o diplomă de merit și un premiu de 10 mii lei.

Mai avem o problemă dureroasă a satului – apa potabilă. Actualmente, lucrăm asupra unui proiect, dar la moment nu avem surse financiare pentru realizarea acestor planuri: numai proiectul tehnic este evaluat la 233 mii lei. Nutrim totuși speranța că ne va reuși să rezolvăm și această lucr. Căci numai celui care muncește oi reușesc toate. Fie ca noul an să ne aducă realizarea tuturor planurilor noastre ontru binele concetățenilor noștri. Le doresc tuturor succese și împliniri frumoase.

Pelaghia BALȚAT,
primar de Elizaveta, m. Bălți

Actual

MOLDOVA CAUTĂ SĂ-ȘI DIVERSIFICE SURSELE ENERGETICE

Moldova este interesată să-și diversifice sursele energetice și dacă Gazoductul Nabucco va fi construit și va exista posibilitatea de racordare la el, partea moldovenească va examina numaidecot această chestiune, a declarat la 20 ianuarie, on cadrul unei conferințe de presă, președintele Ontreprinderii Mixte „Moldovagaz” S.A. Aleksandr Gusev.

De notat că recent, premierul rus, Vladimir Putin, a declarat că nu se opune participării României la proiectul Nabucco, fapt ce a stornit nedumerirea unor analiști, deoarece proiectele Nabucco și South Stream sont concurente. “On privința gazoductelor alternative, noi nu figurăm printre participanți la proiectul Nabucco, dar asta nu ne deranjează”, a menționat Putin.

Proiectul Nabucco are drept scop diversificarea surselor de aprovizionare cu energie statele-membre ale Uniunii Europene, prin construirea unui gazoduct care va porni de la Marea Caspică, ocolind Rusia, prin Turcia și țările din Balcani ponă on Austria.

Conducta va avea o lungime de 3.300 de kilometri, costurile estimate inițial fiind de aproximativ 4,5 miliarde

euro.

Proiectul Nabucco va fi finanțat on proporție de o treime de către acționari și de două treimi - de către bănci. Pentru construcția gazoductului sont necesare doua milioane de tone de oțel, 200.000 de segmente de țeava de oțel și peste 30 de instalații de compresare a gazului.

Capacitatea preconizată a gazoductului este de 30 mld. metri cubi de gaze pe an.

Companiile interesate de construi-

rea gazoductului sont: Botas (Turcia), RWE (Germania), OMV (Austria), MOL (Ungaria), Bulgargaz (Bulgaria) și Transgaz (România).

Contribuția României la acest proiect, stabilită inițial, era de aproximativ 850 milioane de euro, care urmează a fi achitate on patru ani.

SURSA: www.interlic.md

Bazele de date EBSCO pe suport CD, DVD

Academic Periodicals Collection și *Business Periodicals Collection*.

of Management Review, Journal of Marketing etc.

Recent, Compania EBSCO-Publishing a completat colecția de publicații pe suport digital a Bibliotecii electronice cu un nou set de materiale. Acest set include 15 unități (2 CD-uri și 13 DVD-uri), oferite ca supliment la bazele de date pe care utilizatorii Bibliotecii electronice le pot accesa prin intermediul rețelei Internet.

Avantajul tehnic este că discurile respective pot fi utilizate off-line, adică fără a avea nevoie de acces la Internet și, prin urmare, nu generează probleme, precum ar fi întreruperea accesului, viteza mică a accesării Internetului sau de cunoașterea ID-ului și a parolei prin intermediul căruia accesăm în mod obișnuit bazele de date EBSCO. Cerințele tehnice minime sunt: procesor PIII 800MHz, 128Mb RAM, DVD-ROM, sistem de operare Windows 98/Me/NT/2000/Xp, spațiu HDD-200-Mb.

Dacă e să vorbim de conținutul acestor materiale, atunci menționăm că aici puteți găsi informații din două domenii fundamentale denumite simbolic de furnizori - *Academic Periodicals Collection* și *Business Periodicals Collection*.

Academic Periodicals Collection include informație academică multidisciplinară în format full text din diverse publicații științifice, majoritatea dintre ele fiind recenzate. În această colecție se poate găsi informația necesară aproape din fiecare domeniu de studiu academic: științe administrative, istorie, educație, informatică etc.

Sursa informațiilor din această colecție o constituie cele peste o sută de reviste științifice și academice cum ar fi: *American Journal of Political Science, British Journal of Sociology, Journal of International Affairs, Journal of Politics* etc.

Cea de-a doua colecție Business Periodicals Collection include informații în formă de text integral din cadrul publicațiilor consacrate businessului. Această colecție include materiale din domeniile: *business, management, marketing, politici economice, finanțe, contabilitate, relații internaționale* și altele. Aici sunt plasate articole cu text integral din cele mai renumite reviste de economie și management: *Harvard Business Review, Administrative Science Quarterly, Academy*

Dat fiind faptul că informația este în limba engleză, utilizatorii Bibliotecii electronice pot întâmpina dificultăți în utilizarea acestor colecții de date și informații, totuși faptul că aici sunt incluse cele mai importante studii și cercetări în plan mondial trebuie să constituie un îndrumător pentru toți masteranzii, profesorii și cercetătorii pentru a utiliza aceste colecții în cadrul procesului de instruire, în cadrul realizării tezelor de master sau doctorat, precum și la elaborarea diverselor lucrări științifice.

În această ordine de idei, menționăm că Biblioteca electronică se află la dispoziția celor interesați, oferind acces atât la bazele de date EBSCO, cât și la celelalte baze de date, publicații, informații și servicii.

Notăm că, începând cu 2008, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova are o colaborare fructuoasă cu renumita Companie EBSCO-Publishing.

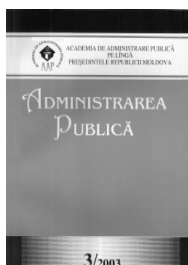
Sergiu CARCEA,
specialist principal,

AVIZ

Continuă abonarea pentru anul 2009 la revista științifico-metodică trimestrială "Administrarea Publică" și la ziarul "Funcționarul public - Государственный служащий", publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

apare trimestrial.
Costul unui abonament:
6 luni - 60 lei 00 bani;
3 luni - 30 lei 00 bani.
Indice poștal - 76957.

Ziarul "FUNCȚIONARUL PUBLIC"

apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
6 luni - 48 lei 00 bani;
3 luni - 24 lei 00 bani.
Indice poștal - 67919

ECHIPA

REDAȚIONALĂ

Vlad CIOBANU - șef secție,
Mihai MANEA, Elvira SENIC, Ana SPĂTARENCO - specialiști principali,
Elena BALMUȘ - specialist coordonator, **Tatiana DODON** - specialist.

"Funcționarul public" - supliment la revista
"Administrarea Publică" - publicație
a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova

**ADRESA
NOASTRĂ:**

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919
Coli de tipar 1,5. Tiraj 500.
Dat la tipar 29.01. 2009

28-40-78

E-mail: sae@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.co